

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام

الْعِلْمُ سُلْطَانٌ مَنْ وَجَدَهُ صَالِحًا بِهِ، وَمَنْ لَمْ يَجِدْهُ صَيْلَ عَلَيْهِ

شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۳۱۹

حکمرانی دانش

جامعه دانش بنیان

دکتر مهراڻ کشتکار هراڻکی

عضو هیئت علمی دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

Email: Mkhkmphd90@gmail.com

۲۶ خرداد ۱۴۰۰

دانش آشکارترین وسیله ای عزت و قدرت یک کشور

دانش، آشکارترین وسیله عزت و قدرت یک کشور است. روی دیگر دانایی، توانایی است. دنیای غرب به برکت دانش خود بود که توانست برای خود ثروت و نفوذ و قدرت دوست ساله فراهم کند و با وجود تهیدستی در بتیانهای اخلاقی و اعتقادی، با تحمیل سبک زندگی غربی به جوامع عقب مانده از کاروان علم، اختیار سیاست و اقتصاد آنها را به دست گیرد. ما به سوءاستفاده از دانش مانند آنچه غرب کرد، توصیه نمیکنیم، اما مؤکداً به نیاز کشور به جوشاندن چشمه‌ی دانش در میان خود اصرار میورزیم. بحمدالله استعداد علم و تحقیق در ملت ما از متوسط جهان بالاتر است. اکنون نزدیک به دو دهه است که رستاخیز علمی در کشور آغاز شده و با سرعتی که برای ناظران جهانی غافلگیرکننده بود — یعنی یازده برابر شتاب رشد متوسط علم در جهان — به پیش رفته است. اما آنچه من میخواهم بگویم این است که این راه طی شده، با همدی اهمیتش فقط یک آغاز بوده است و نه بیشتر. ما هنوز از قله‌های دانش جهان بسیار عقبیم؛ باید به قله‌ها دست یابیم. ما از صفر شروع کردیم. عقب ماندگی شرم آور علمی در دوران پهلوی‌ها و قاجارها در هتگامی که مسابقه‌ی علمی دنیا تازه شروع شده بود، خبری به سختی بر ما وارد کرده و ما را از این کاروان شتابان، فرسنگها عقب نگه داشته بود.

گام دوم انقلاب

Knowledge-Based Society

A knowledge-based society refers to the type of society that is needed to compete and succeed in the changing economic and political dynamics of the modern world.

It refers to societies that are well educated, and who therefore rely on the **knowledge of their citizens to drive the innovation, entrepreneurship** and **dynamism** of that society's economy.

Knowledge-Based Society

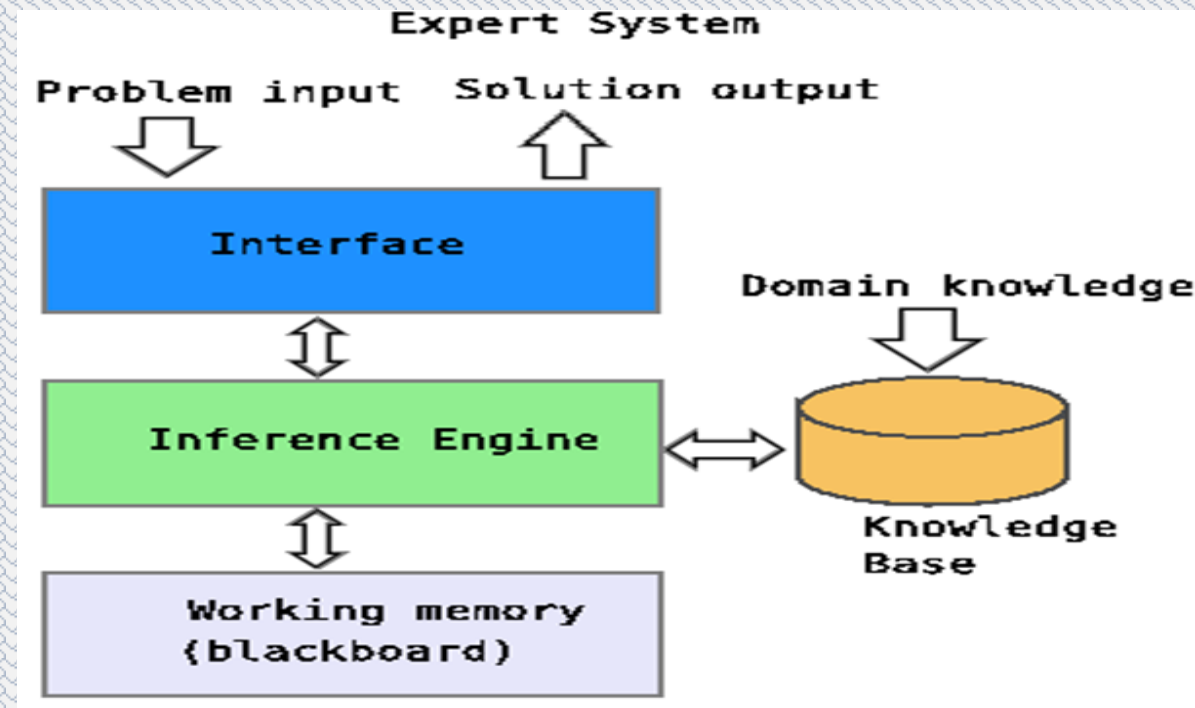
A society that **generates**, **shares**, and **utilizes** knowledge for the prosperity and well-being of its people.

Knowledge-Based Society

- جامعه ای که امکان به اشتراک گذاری و استفاده از دانش برای سعادت و رفاه مردم فراهم کرده است؛
- در جامعه دانش بنیان، دانش، محصولات دانش و نوآوری به عنوان منبع و سرمایه اساسی می باشند.
- ارتباطات به هم پیوسته و منسجم برای انتقال و تبادل دانش وجود دارد.

Knowledge-Based Society

دانش به عنوان منبع اصلی و دانشگران محور اصلی خواهند بود.

برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

۱- در جامعه دانش بنیان امکان دسترسی همه اقشار به منابع متنوع دانش فراهم است.

□ گسترش ایده همگانی شدن دانش و امکان دسترسی همه آحاد جامعه به دانش و منابع اطلاعاتی و دانشی از ویژگی های مهم جوامع دانش بنیان است ...

□ دانش در جامعه دانش بنیان، کالایی عمومی است که بدون استثنا باید در دسترس یکایک شهروندان قرار گیرد.

برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

۲- در جامعه دانش بنیان بر همه انواع و اشکال دانش تأکید می شود.

دانش بومی؛

دانش محلی؛

دانش جهانی؛

...

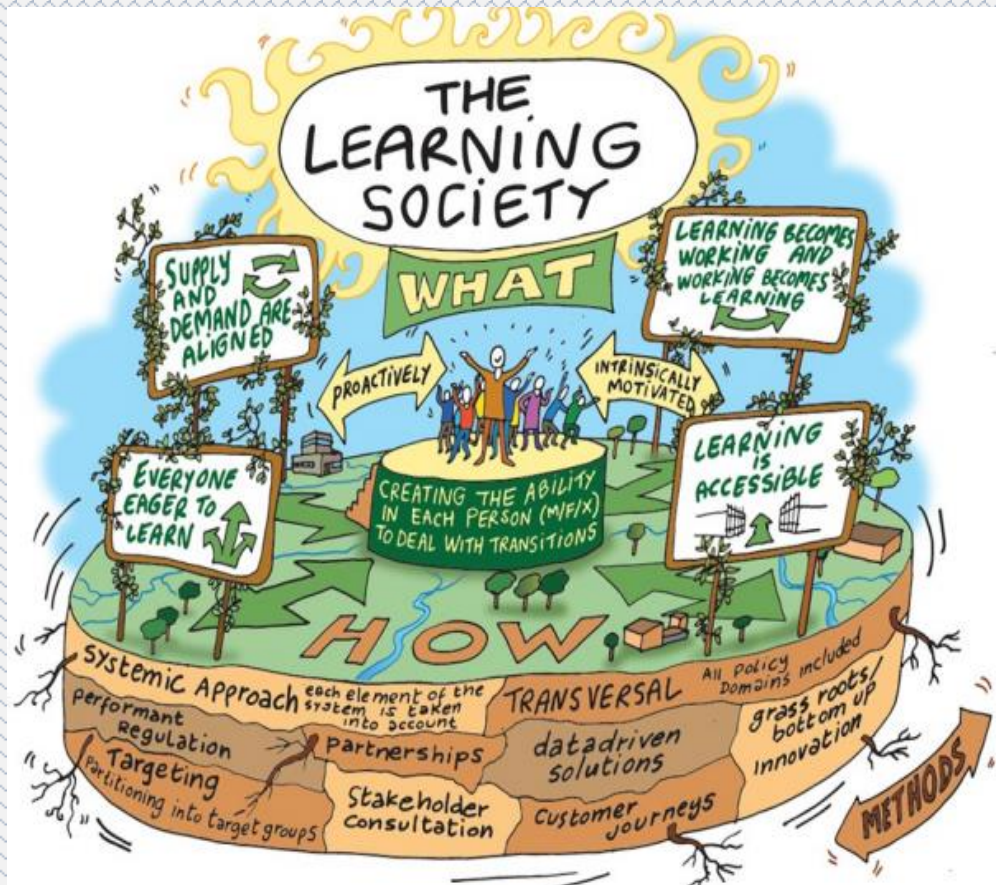
برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

۳- در بروز و ظهور جامعه دانش بنیان همه نسل ها در کنار هم حضور دارند.

- یکپارچه سازی تمامی اعضا؛
- صورت های نوینی از همبستگی برای آنکه نسل های گذشته و جدید را توأمآ درگیر سازد؛
- تجربه سالمندان در کنار جسارت جوانان؛
- ...

برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

۴- جامعه دانش بنیان جامعه‌ای یادگیرنده است.

□ در حال حاضر نه تنها با سرعت بیشتر در تولید دانش جدید، بلکه مهم‌تر از آن با عطش فزاینده برای کسب این دانش در سراسر جامعه روبه‌رو هستیم؛

... □

THE LEARNING SOCIETY AS A KEY FOR DEVELOPMENT

In the evolving context of the knowledge economy, policy makers believe that the 'learning society', considered a means to achieve the knowledge economy – could be the **answer to all the problems** of the modern world, irrespective of their nature: **economic, social or political**.

Learning Society

- ▶ Three key strands in the notion of a learning society
 - **The learning society is an educated society**, committed to active citizenship, liberal democracy and equal opportunities. This supports lifelong learning.
 - **A learning society is a learning market**, enabling institutions to provide services for individuals as a condition for supporting the competitiveness of the economy.
 - **Learners adopt a learning approach to life**, drawing on a wide range of resources to enable them to support their lifestyle practices

The Possible Future

- ▶ The Learning Society needs:
 - strong leadership from a coalition of governments, businesses, NGOs, and social investors
 - a mixture of learning providers—public, private, and third sector
 - organizations and individuals who provide content
 - Telecom providers (supported by governments) must help ensure access to a shared learning infrastructure

برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

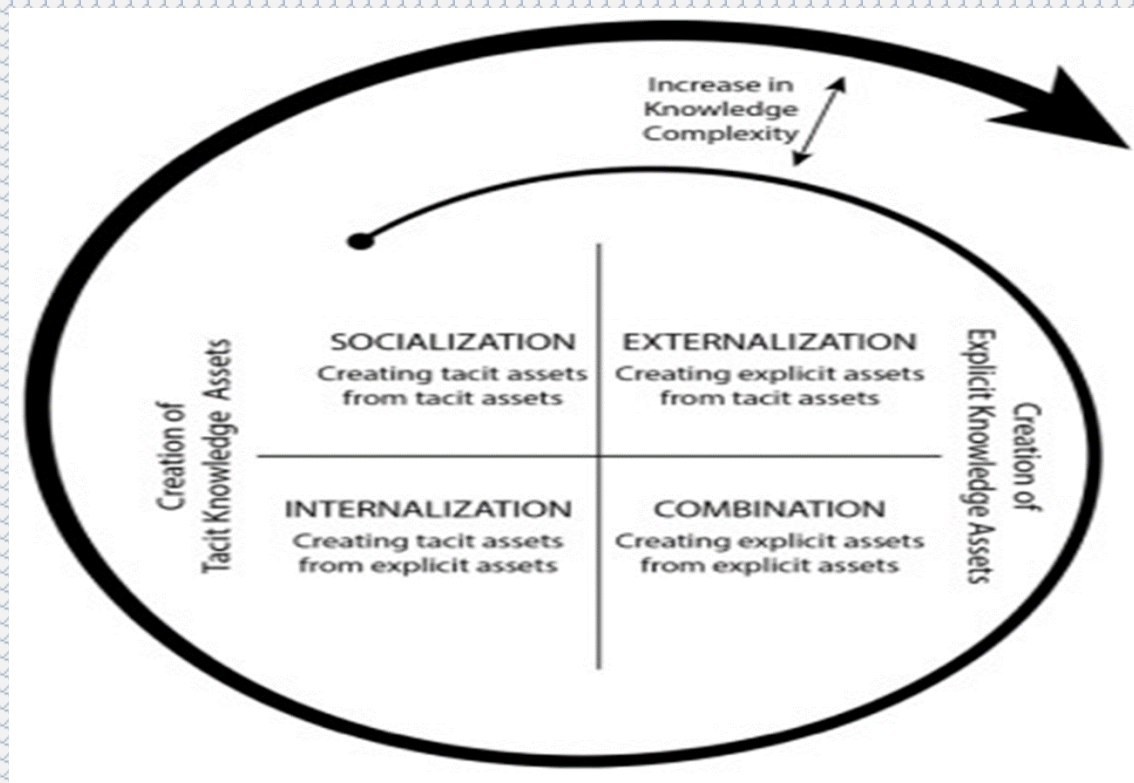
۵- نوآوری و نوسازی دائمی در بطن فرهنگ جامعه دانش بنیان جای دارد.

- در جوامع نوآور و دانش بنیان تأکید بر نقش مردم است؛
- برندگان کسانی هستند که می توانند دانش را به دست آورده، مدیریت کرده و آن را توزیع کنند؛
- ...

برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

۶- در جامعه دانش بنیان، به اشتراک گذاری دانش تقویت
میشود؛

...

برخی از ویژگی های جامعه دانش بنیان

۷- در جامعه دانش بنیان، سهامدار دانش، اقتصاد دانش، فن بازار دانش، ... جاری است؛

Knowledge economies

- ✓ Most countries today are investing in the becoming knowledge driven via:
 - ✓ policy initiatives,
 - ✓ technology
 - ✓ Infrastructure
 - ✓ Seeking new approaches in higher educational systems
 - ✓ Open universities and distance education
 - ✓ Open learning, open access, open standards, open source
 - ✓ Collaboration among different stake holders: public, private, NGOs, International agencies

Paradigm shifts

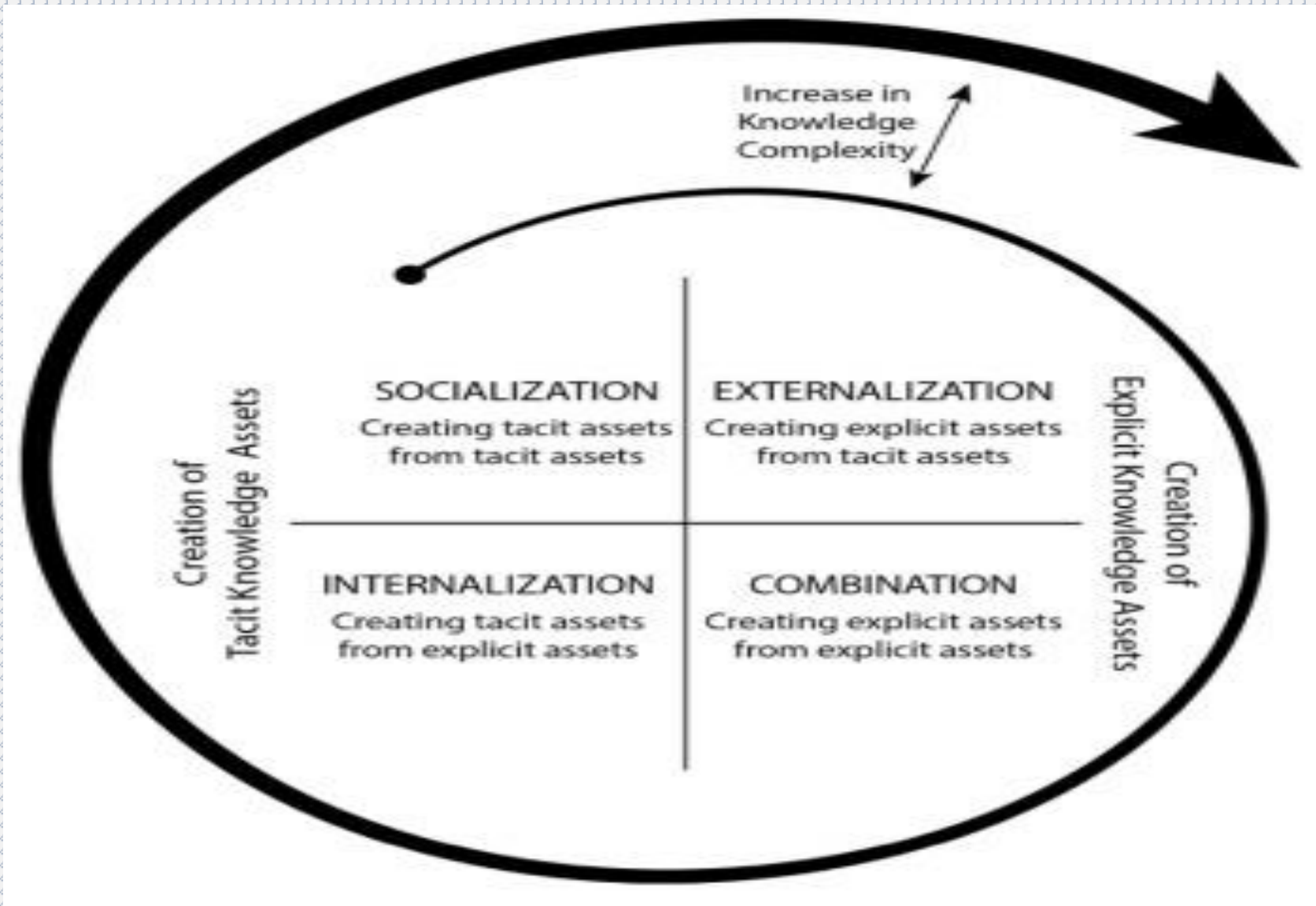
Assumption	Traditional thinking or Newtonian worldview	New thinking or quantum physical worldview
Scientific Foundation	Newtonian Physics	Quantum Physics
Time	Is monochronic (one thing at a time)	Is polychronic (many things at a time)
We understand by	Dissecting into parts	seeing in terms of the whole
Information is	Ultimately knowable	Infinite and unbounded
Growth is	Linear, managed	Organic, chaotic
Managing means	Control, predictability	Insight and participation
Workers are	Specialized, segmented	Multi-faceted, always learning

Assumption	Traditional thinking	New thinking
Motivation is from	External forces and influence	Intrinsic creativity
Knowledge is predominantly	Individual	Collective
Organization is	By Design	Emergent
Life thrives on	Competition	Cooperation, Collaboration
Change is	Something to worry about	All there is

Paradigm shifts – another view

Yesterday	Today
Hierarchy was the model	Synergy is the mandate
Leaders commanded and controlled	Leaders empower and coach
Leaders demanded respect	Leaders encourage self-respect
Employees took orders	Teams make decisions
Production determined availability	Quality determines demand
Value was extra	Value is everything
Everyone is a competitor	Everyone is a customer
Share holders came first	Customers come first
Natural resources defined power	Knowledge is power

SECI

دو رویکرد کلی

□ سیستم محور؛ دانش غیر وابسته به زمینه

و یک امر مطلق (فلسفه دکارتی)

□ انسان محور؛ دانش وابسته به زمینه و بافت

(فلسفه دیالکتیکی، یادگیری، دانش اجتماعی، ...)

دو استراتژی کلان

Personalisation Strategy Yin (Soft Elements)

- Person-to-person
- Implicit Knowledge
- Explorative
- Customisation
- Creative

Codification Strategy Yang (Hard Elements)

- People-to-document
- Explicit Knowledge
- Exploitative
- Standardisation
- Innovative

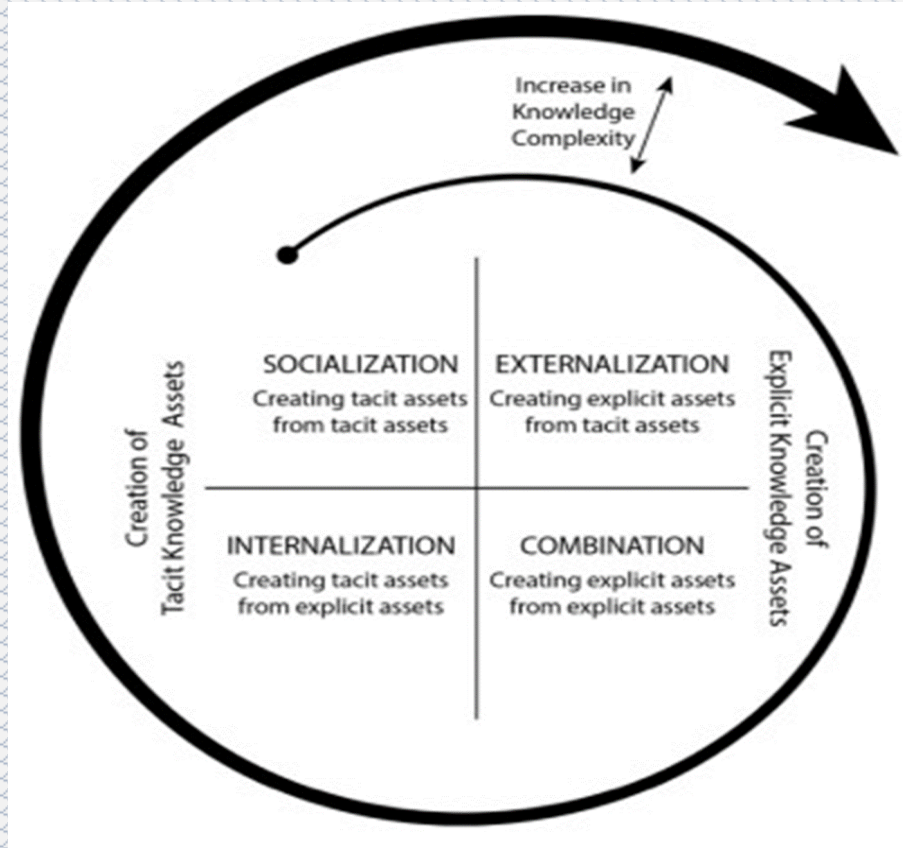
- ارتباطات رسمی بیشتر و گسترده تر به معنای فرآیند **بیرونی سازی** بیشتر و بهتر؛
- ارتباطات غیررسمی و کوتاه بیشتر یعنی فرآیند **اجتماعی سازی** بهتر در جامعه.

□ جامعه آمریکا، به ارتباطات رسمی و کدگذاری دانش گرایش بیشتری دارند که این باعث میشود دانش حفظ شده و به صورت آشکار درآید؛

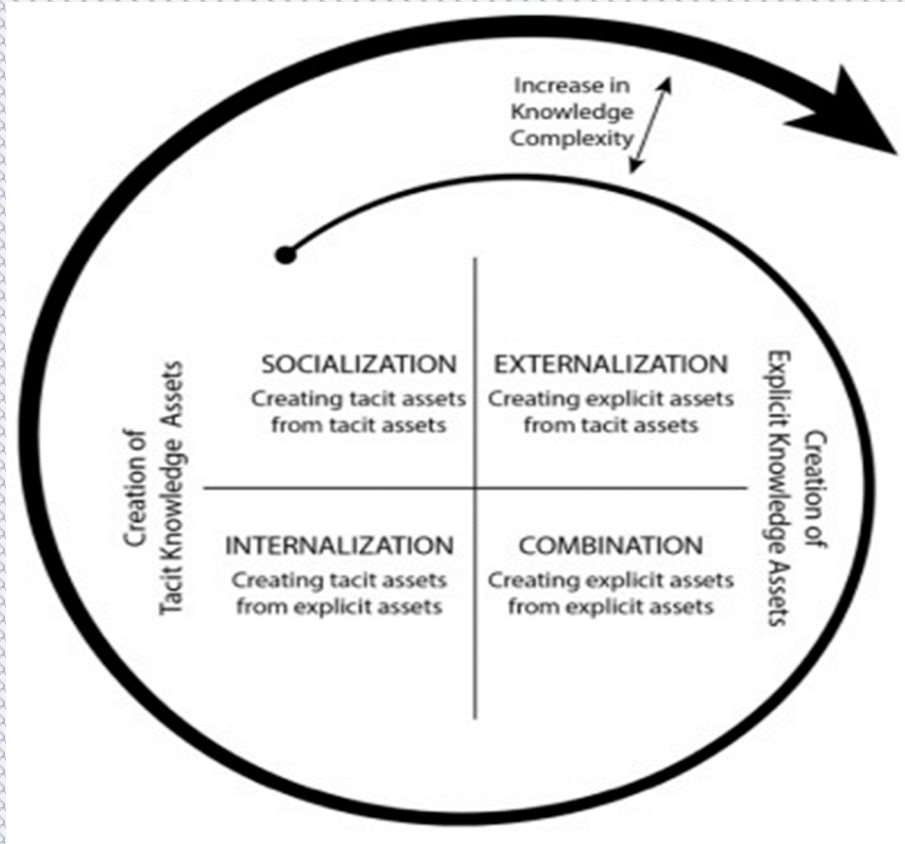
□ به ارتباطات صریح و منابع مکتوب علاقه مند هستند.

□ این امر کد کردن ارتباطات و دانش منتقل شده را به راحتی امکانپذیر می سازد و انتقال دانش را با سرعت بالا و با استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات میسر می سازد.

بیرون از جامعه و از درون جامعه

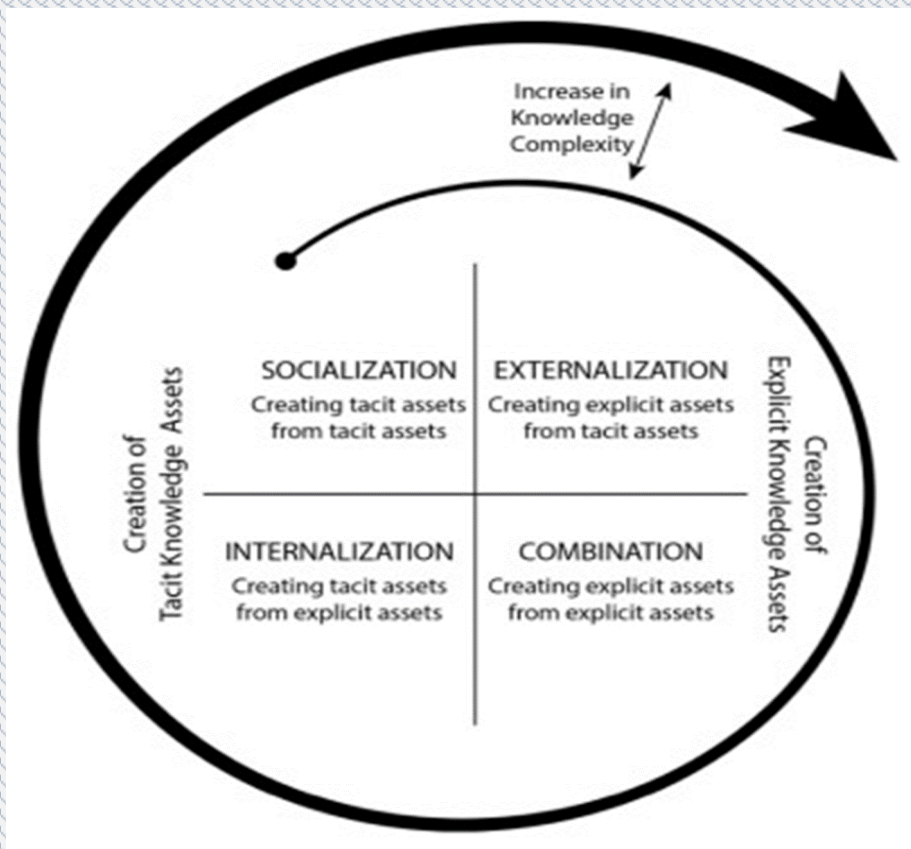

در فرآیندهای خلق دانش:
بیشترین سطح در فرآیند بیرونی سازی؛
کمترین سطح در فرآیند اجتماعی سازی.

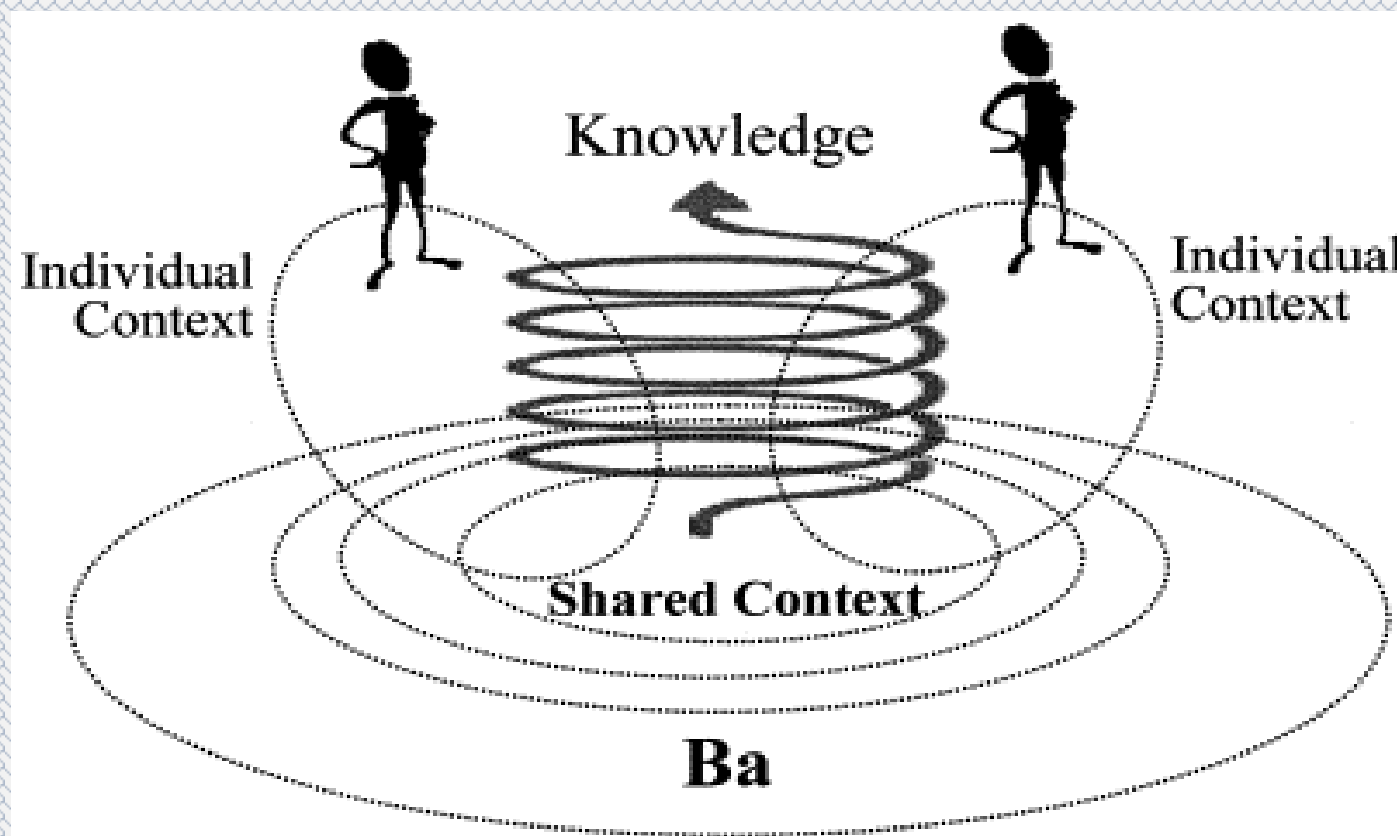
در فرآیندهای خلق دانش:
فرآیند بیرونی سازی دارای ضعیف ترین حد؛

فرآیند اجتماعی سازی دارای قویترین حد است. که طبعاً به تفاوت انتقال و خلق دانش در این کشور باز میگردد.

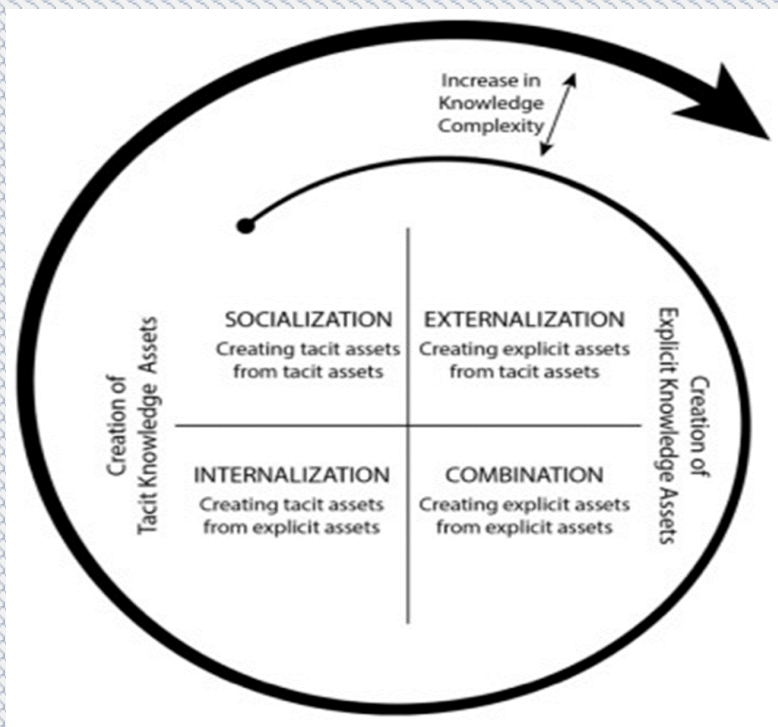

- گرایش ملی به خلق و انتقال و استفاده از دانش دارند؛
- به شناخت و دانش ضمنی تأکید دارند؛
- لذا فعل و انفعالات گروهی را برای خلق دانش برمی گزینند.

محیط اشتراکی برای فعل و انفعالات گروهی جهت خلق دانش

ژاپن

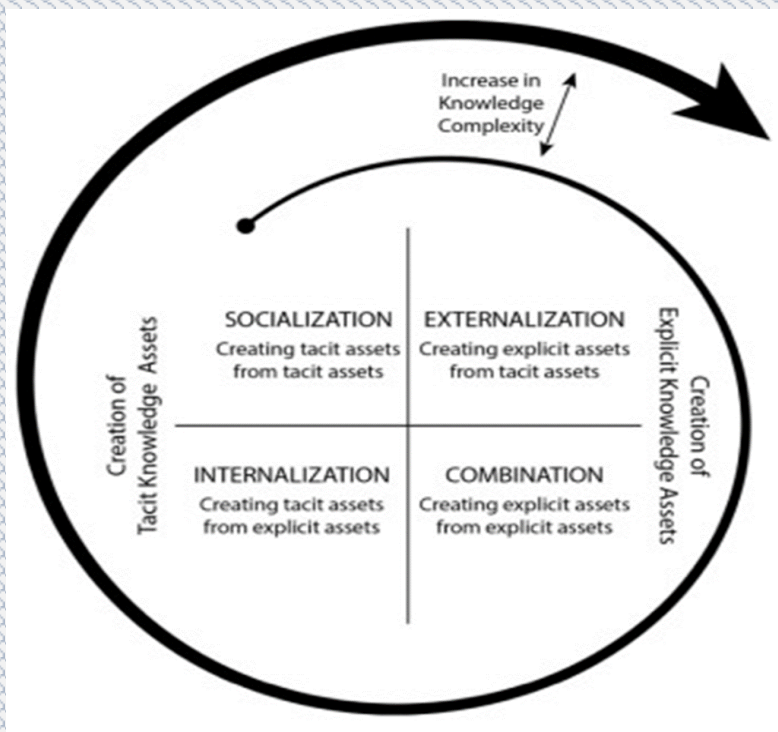

جامعه ژاپنی، مانند چینی ها به ارتباطات غیررسمی و ضمنی علاقه مندند و ترجیح میدهند به واسطه ارتباطات بین اشخاص، انتقال دانش دهند تا ارتباطات رسمی و منابع مکتوب.

این امر کد کردن ارتباطات و دانش منتقل شده را محدود نموده و دسترسی به اطلاعات از طریق ابزارهای فناورانه را دشوار می سازد.

لذا به دلیل اولویت فرهنگی موجود در بین مردم ژاپن و جامعه و اقتصاد آن، دانش صریح نیز در این کشور به نسبت بسیار کم است.

ژاپن

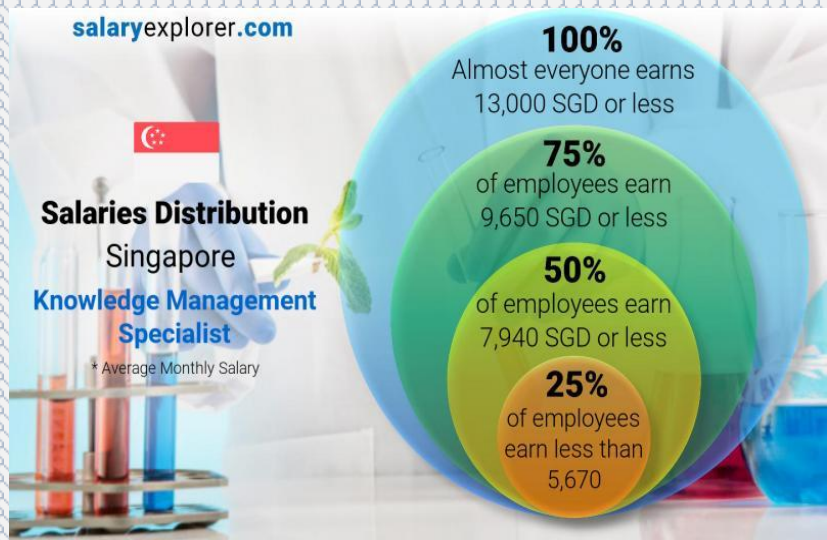

□ علیرغم کاربرد روزافزون فناوری اطلاعات در این کشور، فعل و انفعالات شخصی در انتقال دانش ترجیح داده می شود.

□ فرآیند اجتماعی سازی در ژاپن بسیار کارتر بوده که این به دلیل فرهنگ موجود در این کشور است.

سنگاپور

اصطلاح مدیریت دانش معانی ضمنی متفاوتی در سنگاپور دارد مانند «**مردم به عنوان یک منبع**» یا «**ملت یادگیرنده**» که به اهمیت آموزش و سیاست توسعه سرمایه انسانی برای رسیدن به یک جامعه دانش بنیان تأکید دارند.

- ❑ بیرونی سازی و درونی سازی دانش در آن پائین است؛
- ❑ دانش به صورت بسته و رسمی تسهیم می شود؛
- ❑ فرهنگ و دیسیپلین تقریبا خشک و ضرورت حرکت بر مبنای آن؛
- ❑ پایین بودن توانمندسازی و آشفته‌گی خلاق؛
- ❑ قابل توجه نبودن طرح‌های ابتکاری در فعالیتهای تسهیم دانش.

طهماسب کاظمی (۱۳۹۵)، فعالیت‌های حکمرانی را شامل سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری، برنامه‌ریزی، مدیریت منابع، ایجاد زیرساخت، تهییج و ترغیب، نظارت و کنترل می‌داند. از نظر وی، ارکان حکمرانی نیز شامل حاکمیت، نهادهای مردمی و نهادهای ثروت است.

حکمرانی دانش شامل حکمرانی تولید و انتشار دانش توسط افراد و سازمان‌هایی است که به‌طور هدفمند درگیر تولید مشترک ایده‌های نوآورانه و مشترک هستند؛ حکمرانی دانش، مستلزم تشکیل گروه‌ها و انجمن‌های یادگیری عمل‌گرا و خودسازمان‌ده است که در آن دانش به‌صورت اجتماعی و فرارشته‌ای تولید می‌شود و در طی آن شرکت‌کنندگان، درگیر روش‌های بازتابی از جمله حلقه‌های یادگیری می‌شوند.

جریان دانش

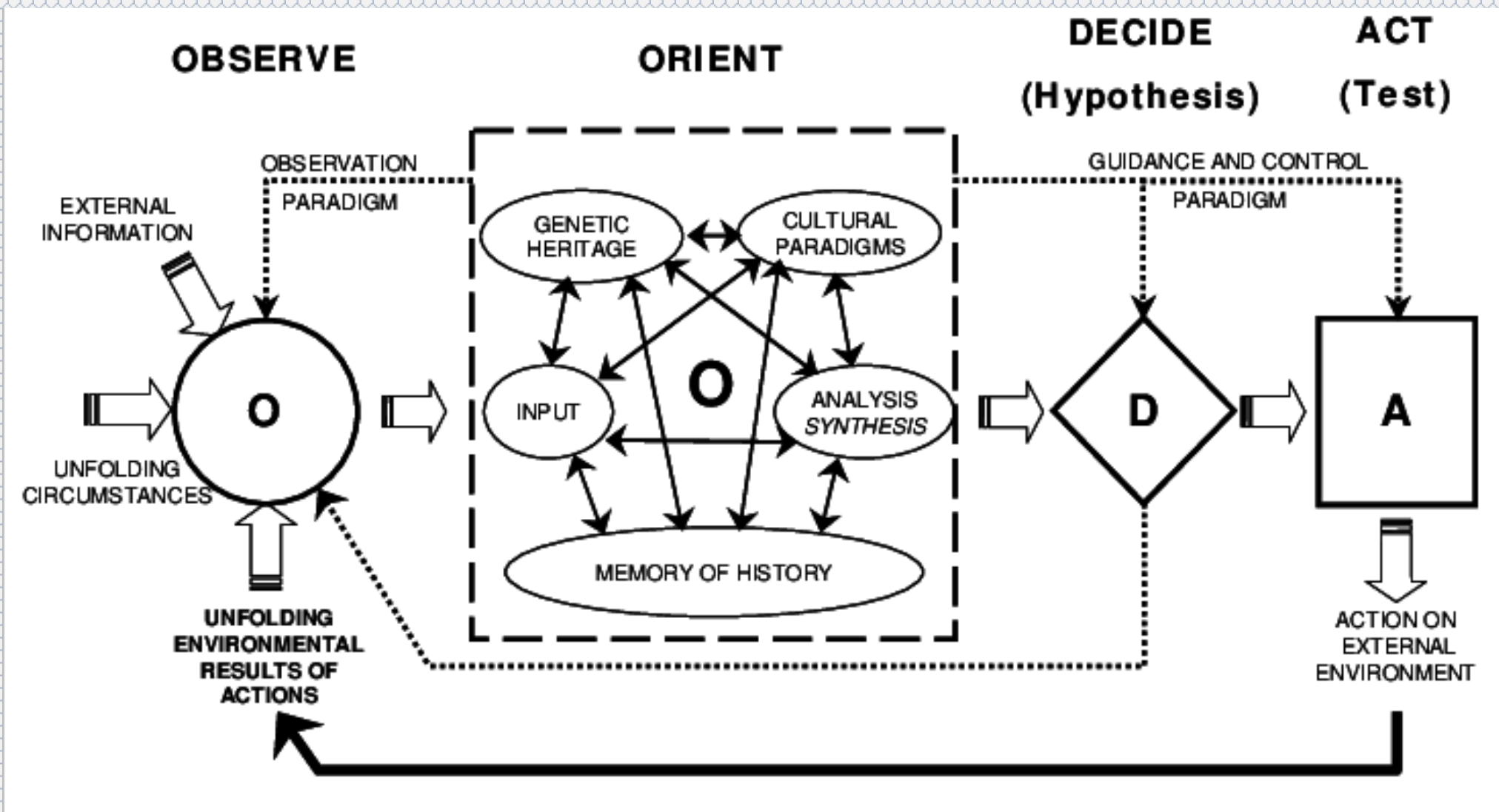
- بقا یا در واقع **عامل وجودی دانش**، در جاری شدن و انتقال آن در میان افراد، سازمان‌ها و جوامع مختلف است.
- اهمیت «جریان یافتن» را در «وجود دانش» می‌توان به موج تشبیه کرد؛ عامل وجود موج و در واقع معنای موج در جریان یافتن و حرکت آن است.
- چنانچه حرکتی در آب دریا وجود نداشته باشد، موجی نخواهد بود.
- اگر جریانی وجود نداشته باشد بعد از مدتی دانشی نخواهد بود.
- انتقال نیافتن و جاری نشدن دانش، آن را **به زنجیر می‌کشد** و در اذهان افراد محصور نگاه می‌دارد.
- در واقع عدم تسهیم دانش ارزش آن را کاسته و باعث نابودی آن می‌شود

جریان دانش

- صاحب‌نظران، جریان دانش را رد و بدل شدن دانش میان گره‌های یک شبکه بر اساس قواعدی معین و اصولی مشخص می‌دانند.
- گره‌ها یا همان تولید و استفاده کنندگان دانش، می‌توانند در این فرایند، دانش را ایجاد کنند، فرا بگیرند، درک کنند و پس از ترکیب و تبدیل، آن را تحویل دهند.

- Directed Knowledge Flow
- Non-Directed Knowledge Flow

Knowledge-Based Society

Knowledge Societies, means societies in which people have the capabilities **not just to acquire information but** also to **transform it into knowledge** and **understanding**, which **empowers** them to **enhance their livelihoods** and **contribute to the social and economic development of their communities.**

Empowerment

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
وَأَهْلِ بَيْتِهِ
وَأَهْلِ كَلْبَتِهِ